

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра садівництва ім. проф. В. Л. Симиренка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Агробіологічний факультет

“ 18 ” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність Н1 Агрономія

Освітня програма Садівництво, плодовочівництво та виноградарство

Факультет Агробіологічний

Розробник: професор, д. с.-г. наук, ст. наук. співроб. В. М. Меженський

Київ – 2026 рік

Опис навчальної дисципліни. Дисципліна є обов'язковим компонентом ОПП ОК20, входить до циклу спеціальної (фахової) підготовки. Навчальна дисципліни висвітлює теоретичні основи наукових досліджень і їх застосування на практиці, планування та проведення наукових досліджень в садівництві, застосування статистичних методів та складання плану проведення наукового дослідження з використанням комп'ютерних програм. Практичний курс присвячений застосування набутих теоретичних знань з планування та проведення дослідів, методики й алгоритму проведення статистичних аналізів дослідних даних: варіаційного, дисперсійного, кореляційного та регресійного аналізів за допомогою програми Microsoft Excel.

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	Н 1 Агронімія	
Освітня програма	Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	2
Семестр	4	4
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	.	
Самостійна робота	45 год.	6 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	3 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: пізнання студентами закономірностей організації наукового процесу в дослідних установах і використання досягнень науки у виробництві. Опанування студентами знань з планування наукових досліджень, проведення експериментів, обробки отриманих результатів та підготовки до нових технологій вирощування садівини.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: інформаційні технології в галузі

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і

методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальна компетентність (ЗК):

ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва та виноградарства.

СК 6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами у плодівництві, овочівництві і виноградарстві;

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 8. Володіти методами опрацювання даних у садівництві і виноградарстві.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Вимоги до наукового експерименту і елементи методики дослідної справи													
Тема 1. Рівень, види та методи досліджень	2	2					0,5		0				
Тема 2. Вимоги до наукового експерименту	2	2					1		0				
Тема 3. Елементи методики дослідної справи	2	2					0,5		0				
Тема 4. Планування та закладання дослідів	57	2	10			45	1						
Тема 5. Обліки і спостереження в досліді з плодовими культурами	1	1					0,5		1				
Тема 6. Основи статистичного аналізу даних	1	1					0,5		0				
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>65</i>	<i>10</i>	<i>10</i>			<i>45</i>	<i>4</i>		<i>1</i>				
Змістовий модуль 2. Статистичний аналіз даних													
Тема 7. Розрахунок середніх величин та коефіцієнту варіації	5	1	4				1		1				
Тема 8. Перевірка статистичних гіпотез	5	1	4				1		1				
Тема 9. Дисперсійний аналіз	11	1	10				1		2				
Тема 10. Кореляція, регресія	1	1					1		1				
Тема 11. Побудова діаграм	3	1	2										
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>25</i>	<i>5</i>	<i>20</i>				<i>4</i>		<i>5</i>				
<i>Усього годин</i>	<i>90</i>	<i>15</i>	<i>30</i>			<i>45</i>	<i>8</i>		<i>6</i>				

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рівень, види та методи досліджень	2
2	Вимоги до наукового експерименту	2
3	Елементи методики дослідної справи	2
4	Планування та закладання дослідів	2
5	Обліки і спостереження в дослідках з плодовими культурами	1
6	Основи статистичного аналізу даних	1
7	Розрахунок середніх величин та коефіцієнту варіації	1
8	Перевірка статистичних гіпотез	1
9	Дисперсійний аналіз	1
10	Кореляція, регресія	1
11	Побудова діаграм	1
	Разом	15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планування та закладання дослідів	10
2	Розрахунок середніх величин та коефіцієнту варіації	4
3	Перевірка статистичних гіпотез	4
4	Дисперсійний аналіз	10
5	Побудова діаграм	2
	Разом	30

5. Теми самостійних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Скласти схему двофакторного дослідів	20
2	Розробити сортовипробувальний дослід з експертизи нових сортів плодових культур	25

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- співбесіда;
- усне або письмове опитування;
- реферати;
- захист лабораторних робіт;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);

- відеометод (дистанційні, мультимедійні);
- самостійна робота (виконання завдань);
- метод навчання через дослідження;
- кейс-метод.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводять у національну оцінку згідно з «Положенням про екзамени та заліки у НУ-БіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Нішеві зерняткові й кісточкові культури		
Практична робота 1	ПРН 8. Здатність планувати і закладати наукові дослідження	10
Практична робота 2		10
Практична робота 3		10
Практична робота 4		10
Практична робота 5		10
Самостійна робота 1		20
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Нішеві ягідні й горіхові культури		
Практична робота 1	ПРН 8. Здатність виконувати математичну обробку даних в програмі Microsoft Excel	5
Практична робота 2		5
Практична робота 3		5
Практична робота 4		5
Практична робота 5		5
Практична робота 6		5
Практична робота 7		5
Практична робота 8		5
Практична робота 9		5
Практична робота 10		5
Самостійна робота 2		25
Модульна контрольна робота 2		
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M_1 + M_2) / 2 * 7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Разом за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікування).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові покликання на використану літературу згідно стандартів ДСТУ 8302-2015 або АРА-6 чи АРА-7.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1811>

Меженський В.М. Основи наукових досліджень у садівництві. Розрахунки в Microsoft Excel. Київ: Ліра-К, 2017. 211 с.

Кондратенко П.В., Бублик М.О. Методика проведення польових досліджень з плодовими культурами. Київ: Аграрна наука, 1966. 95 с.

Мойсейченко В.Ф. Методика опытного дела в плодоводстве и овощеводстве. Київ: Вища школа, 1988. 142 с.

Мойсейченко В.Ф., Єщенко В.О. Основи наукових досліджень в агрономії. Київ: Вища школа, 1994. 336 с.

Єщенко В.О., Копитко П.Г., Опришко В.П., Костогриз П.В. Основи наукових досліджень в агрономії. Київ: Дія, 2005. 288 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Електронний каталог НБ НУБіП України. URL: http://irb.nubip.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_14/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=NUBIP&P21DBN=NUBIP&LNG